

שו"ת בהלכה לשולחן שבת

מאת הרב משה חיים חנונו שליט"א

גיליון מס' 107

דיני שותפות יהודי וגוי בעסקים הפועלים בשבת, השקעות ובנקים

יהודי וגוי שיש להם חנות בשותפות - אסור להם לפתוח את החנות בשבת, גם אם הגוי עושה כן על דעת עצמו ועובד בחנות לבדו, וכל שכן שאסור ליהודי לומר לשותפו הגוי לעבוד בשבת - כיון שהעסק שייך גם ליהודי הרי שהגוי עובד בשבת במקום היהודי, ונחשב כאילו הגוי שלווחו של היהודי לעבוד בעסק בשבת.

כמו כן, אם הגוי פותח את החנות מעצמו ביום השבת והיהודי משלים כנגד יום אחד מימי החול שבו עובד היהודי לבדו, אם הפצים בשעת חלוקת הכסף לחלק את הכנסות מיום השבת לגוי לבדו, וכנגד היום שבו עבד היהודי יהיה הרווח ליהודי לבדו, ואת השאר לחלוק בשווה - אסור לעשות כן, כיון שהם שותפים בחנות הרי שהיהודי גילה בדעתו שמה שעבד לבדו ביום חול הוא כנגד ההכנסה מיום השבת שמקבל הגוי לבדו, הרי שהגוי עבד בשליחותו ונמצא שהוא נהנה בצורה ישירה מכך שהגוי פתח את העסק בשבת, שהרי היהודי מקבל כנגד זה הכנסה של יום מימי החול לבדו¹.

תנאי מתחילת השותפות: אם השותפים מעוניינים שהחנות תהיה פתוחה בשבת ע"י השותף הגוי, מחוייבים היהודי והגוי להתנות ביניהם קודם שיכנסו לשותפות שיוכל הגוי לעבוד בעסק בשבת ויהיו כל הרווחים מעבודת יום השבת לגוי לבדו בין אם יהיו מעט בין אם יהיו הרבה, וכנגד יום השבת יעבוד היהודי באחד מימי החול ויהיו הרווחים מיום זה שייכים ליהודי לבדו, ובאופן זה שמתנים כן מתחילת השותפות, הרי שמסלק היהודי את עצמו ואת שותפותו מעבודת יום השבת ורווחיה לגמרי, ונחשבים כשותפים לחמישה ימי חול בלבד וכאילו החנות ביום השבת שייכת לגוי לבדו, שאין העסק של היהודי בשבת, ואף הגוי העובד בשבת עושה כן בשלו לצורך עצמו ולטובתו, ואינו נחשב כשלווחו של היהודי, שהרי הם שותפים בחמישה ימי חול בלבד.

התנאי מועיל רק כשעושים אותו קודם שנכנסים לשותפות, אבל אחרי שנכנסו לשותפות לא יועיל מה שיתנו ביניהם - שהרי הם שותפים גם ביום השבת. כמו כן התנאי צריך להיעשות בחוזה מסודר ולא בעל פה².

נוסח הסכם שותפות³:

הסכם שותפות שנערך בין..... צד א' {יהודי}, לבין..... צד ב' {נכרי}.

א. לצד א' בחברה יש 80 אחוזים בחברה, ולצד ב' יש 20 אחוזים בחברה.

ב. מוסכם בזאת שחלקו של צד א' בחברה הוא אך ורק בימות החול, וחלקו של צד ב' בחברה הוא בשבת וימים טובים ובחול המועד, וכיון שקשה לנהל חשבון מדויק כמה הם רווחי השבתות וימים טובים, מוסכם בזאת על השותפים בתורת פשרה, שהשבתות וימים טובים וימי חול המועד מוערכים בכ- 20 אחוזים מהחברה, והם בבעלותו של השותף הב'⁴.

ג. הפועלים העובדים בשבת ויום טוב וחול המועד בתורת שכירי יום הם שכירי של צד הב', ואינם שכירים של הישראל בימים אלו.

ד. פעולות תחזוקה וכדומה יעשו בימות החול, למעט פעולות נחוצות שאי אפשר לדחות לימות החול, פעולות אלו יוזמנו על ידי צד הב'.

חשוב לציין!! כי יש למורה הוראה לשקול בכובד ראש לפני שהוא מורה היתר לפתוח נכסים בשבת בשותפות עם גוי גם באופנים המותרים מן הדין כפי שנבאר בעזרת ה', ורבים מגדולי ישראל נמנעו מלהורות כן למעשה, כדי שלא יפרצו חומות השבת, וכל חכם יבדוק לפי המקום ולפי הזמן כל מקום לגופו ואין ללמוד ממקום למקום⁵.

בחסבוננו¹⁰, אולם טוב הדבר לגלות דעתו בפני הנהלת הבנק שהוא מבחינתו אינו מקפיד אם העברה לחשבוננו תתבצע לאחר שבת ויום טוב, שאז וודאי שאין בזה שום צד שציווהו לעשות בשבת, שאף שהנהלת הבנק יעשו את הפעולה בתאריך המופיע בשבת או ביו"ט, על דעת עצמם עושים וסדר הבנק הוא¹¹.

האם מותר ליהודי למסור סחורה לרוכל גוי על מנת שימכור אותה עבורו בשווקים, באופן שהגוי מוכר את הסחורה בכל ימות השנה כולל שבתות וחגים?

מותר ליהודי למסור סחורתו לגוי על מנת שימכור אותה בשווקים, אף שהגוי מוכר מהסחורה גם בשבת, ובתנאים כדלהלן: א. שהגוי עושה כן תמורת תשלום ידוע מראש, שבאופן זה נחשב שהגוי עובד בשבת על דעת עצמו כדי לקבל את חלקו. ב. שאינו מצווה לגוי למכור בשבת דווקא, חל איסור לומר לגוי במפורש שימכור בשבת¹², ג. הגוי מוכר את הסחורה בשווקים במקום שאינו

ויום טוב דווקא, אסור אפילו אם נתן את ההוראה בתחילת השבוע, כיון שמצווה לעשות בשבת⁷, ורק במקום הפסד גדול ועל פי הוראת חכם שימקום לדון לעשות מסחר על ידי גוי כשהגוי נוטל חלק ברווחים⁸, וגם בזה כבר כתבו הפוסקים שהבוטח בה' יתברך בלא לחפש צדדי היתר וקולות שיעשו גוים עסקיו בשבת אשרי חלקו⁹.

הפקדת שיק או הוראת קבע שתאריך פירעונם בשבת, האם צריך לדחותם?

מותר להפקיד שיקים בבנק וכן מותר לעשות שאר פעולות בנקאיות בערב שבת, וכן הוראות קבע בחשבון בנק בבעלות גוי גם אם תאריך פירעונם בשבת ויום טוב, אף אם פקיד גוי יבצע את פעולות ההפקדה בשבת, היות ואין בעל השיק מקפיד אם הכסף יעבור לחשבוננו יום או יומיים לאחר מכן, אין הפקיד חייב לעשות את הפעולה דווקא בשבת ויום טוב ועל דעת עצמו עושה, שהרי הבנק מרוויח על כל פעולה שנעשית

עסקאות וקניית ניירות ערך באופן דיגיטלי, באופן שנותן הוראה בתחילת השבוע לבצע קניה ומכירה כאשר יגיע המניה לערך מסוים, והדבר מתרחש בשבתות וימים טובים, האם מותר הדבר?

עסקאות של קניית ומכירת מניות וניירות ערך או מטבע חוץ הנפוץ בזמננו, ונעשה על ידי הוראות קניה ומכירה על ידי התקשרות לחברות העוסקות בכך, ובכלל זה שאר עסקאות המבוצעות בכל ענפי המשק והמסחר, כל זמן שאין היהודי מעביר פקודה לקנות או למכור בשבת או ביום טוב דווקא, אין בזה חשש, ואף מותר לתת הוראת קניה או מכירה כשיגיע שער החליפין לערך מסוים אף שיתכן שיהיה זה ביום השבת, מכל מקום אין זה בגדר 'ציווי' שאסור באופן שציווה לגוי לעשות בשבת, שהרי זה נעשה באופן אוטומטי והיהודי מקבל רווח שכן שבת בהבלעה מקניית ומכירת המתבצעות על ידי ממונו בימות החול⁶.

אמנם, לתת הוראה לבצע קניה או מכירה בשבת

10 שו"ת זבחי צדק ח"ג סימן נה, שו"ת להורות נתן ח"ה סימן כ, ואין מיחוש בזה משום חלות קנין בשבת.
11 שו"ת חשב האפוד ח"ג סימן נא, פסקי תשובות הלכה ו. ובפרט ראוי לגלות דעתו שאינו מקפיד כיון שוודאי ישנם אנשים המקפידים שהשיק יופקד מיידית, ופקיד הבנק מחוייב להפקיד לכל אחד שאינו יודע מי מקפיד ומי לא, אמילא בפעולתו נתן הוראה לבנק להפקיד מיידית.
12 שו"ת סימן רמה סעיף ה.

יצחק ח"ט סימן כד, ועיין עוד הלכה ברורה בירור ההלכה שם אות ג.
6 כמבואר במשנ"ב ס"ק יז, שו"ת הגר"ז סימן טז, ועיין עוד פסק"ת הלכה ז.
7 משנ"ב ס"ק יז, שו"ת הגר"ז שם, ואפילו קוצץ לו שכר והגוי על דעת עצמו עושה לקבל השכר, מכל מקום כשמצווהו לעשות בשבת נעשה שלווחו, כמבואר בשו"ת סעיף ה ובסימן שו סעיף ג ובכמה מקומות.
8 כמבואר בסימן רמד סעיף ו לגבי מכס.
9 משנ"ב שם ס"ק לד וביה"ש שם.

אבי חלק ד סימן כט אות ג. ובשו"ת שבט הלוי חלק ג סימן כג כתב שגדולי עולם התרחקו מהיתר שותפות עם גוי, ורק אם ישבר מטה לחמו היתירו. מכל מקום כל חכם יעשה לפי עניינו ומקומו. ועיין בשו"ת שרידי אש ח"א סימן כג שכתב שחלקו הרבנים בדורו אם מותר לתחילה לעשות שותפות עם נכרי כדי שהעסק יפעל בשבת, ונסע לראדין לשאול את פי החפץ חיים מה לעשות, והשיב לו שאין הוא רוצה להכריע בדבר זה, מאחר שיש פנים לכאן ולכאן, ואינו יכול לקבל על עצמו אחריות להיתר בדבר זה, וכ"ה בשו"ת מנחת

1 שו"ת סימן רמה סעיף א, ודעת הרמ"א שם להקל במקום הפסד מרובה, ויבואר עוד להלן.
2 שו"ת אגרות משה חלק א א"ח סימן צ. הלכה ברורה סימן רמה אות ג.
3 הועתק מספר אורחות שבת ח"ב פכ"ג הלכה קצח.
4 בחברה העוסקת בדבר שקל לחשב את רווחי השבת, אין לעשות פשרה זו, אלא רווחי השבתות וימים טובים יהיו של הנכרי, ורווחי יום החול של הישראלי.
5 שו"ת הלקת יעקב חלק א (א"ח סימן ס, ובדפוס ישן חלק ג סימן כט). חשב האפוד חלק ב סימן ו, שו"ת בית

שייך לבעל הסחורה היהודי, כאשר הגוי מוכר את הסחורה במקום השייך ליהודי כגון בביתו או בחנותו של היהודי - אסור.¹³

התשלום הנדרש הוא כל שקבע עם הגוי שישלם לו עבור המכירה, גם אם לא סיכמו כמה יהיה התשלום הסופי, הרי זה נחשב כסיכום מראש ומותר למסור לו את הסחורה למכירה גם בערב בשבת.¹⁴ אבל אם לא אמר לגוי שישלם לו על כך, גם אם לבסוף ישלם לו אין זה נקרא כסיכום מראש ואסור.¹⁵

ומכל מקום אם מדובר בסחורה בכמות קטנה שיש שהות לסיים למכורה בימות החול קודם השבת - מותר לכל הדעות למוסרה לגוי גם ביום ששישי, גם אם לא סיכמו מראש שישלם לו על כך.¹⁶

יריד גדול המתקיים בחו"ל ביום שבת, והיהודי רוצה להציג את מרכולתו ביריד, האם מותר לתת לגוי שימכור בשבת, ומה הדין אם הדוכן נושא את שם המותג של היהודי?

במקומות בהם יום השוק בשבת, כשאומר לגוי למכור סחורתו אף אם לא אומר לו במפורש למכור בשבת, חשוב הדבר כאילו אומר לו 'מכור בשבת'.¹⁷ אולם, אם היריד מתקיים מספר ימים וביניהם יום השבת - יש להקל לתת סחורה לגוי שימכור בכל ימי היריד כל שלא מזכיר לו בפירוש את יום השבת.¹⁸ ויש חולקים ומתירים בכל אופן כיון שקצב עם הגוי בסתמא למכור סחורתו וקבע לו שכר על כך, הגוי על דעת עצמו מוכר את הסחורה בשבת, כדי לקבל את חלקו.¹⁹ כמה דברים אמורים, באופן שהדוכן לא נושא את שמו של המותג אשר בבעלות היהודי, אבל אם על הדוכן מתנוסס שם היהודי - הדבר אסור מפני שנראה שהגוי שולח של היהודי למכור בשבת.

אם בכל אופן היהודי מעוניין להציג את סחורתו ביריד - ראשי למכור לו את הסחורה לגוי באופן שתהיה הסחורה ברשות הגוי לכל דבר ועניין, ולא תהיה ליהודי שום אחריות על הסחורה, וכיון שהדרך היא למכור סחורה לזכיינים וכדומה אין חשש מראית העין ומותר.²⁰

ואפילו אם מוכר לו את הסחורה בקומיסיון דיינו שאם הגוי לא יצליח למכור את הסחורה, יכול להחזיר את הסחורה ליהודי, אף זה בכלל ההיתר, כיון שלפי חוקי המדינות גם סחורה בקומיסיון רשאי הקונה לשלם למוכר המורת הסחורה ולא להחזיר את הסחורה, אפילו לא הצליח למכורה, וכשהסחורה ברשות הקונה נושא הוא באחריות

נזיקין וגניבה ואבידה וכו', ואם כן הגוי על דעת עצמו עושה.²¹

האם מותר למכור סחורה ליהודי המחלל שבת שפותח את חנותו גם בשבת? והאם מותר להלוות לו כסף?

מעיקר הדין אין איסור למכור או לקנות סחורה מיהודי מחלל שבת, גם אם חנותו פתוחה בשבת, כיון שיש החולק עם ששה כנגד יום השביעי שהוא אחד, יש לנו תלות במצוי.²² ומכל מקום לא יספק לו את הסחורה בערב שבת, וכן אם יום השוק בשבת וודאי אסור הדבר. והמחמיר שלא לקנות מחנויות הפתוחות בשבת וכן לא למכור להם תבוא עליהם ברכת טוב.²³

להלוות כסף ליהודי מחלל שבת - יש להתיר, היות ויש מציאות שיכול להשיג ללוות בלעדיו, וגם באפשרותו להשתמש עם הכסף להיתר בימי החול, וכיון ש'מלווה להוצאה ניתנה' הרי הוא כמו חפץ שקונה מחלל שבת שנפסק כל שייכות של המוכר עם החפץ. אך אם ידוע שההלוואה מיועדת לדבר שיש בו חילול שבת יש איסור בדבר.²⁴

מכרז או מכירה פומבית המתקיימת בשבת, האם מותר ליהודי להגיש הצעה מלפני השבת למכרז המתבצע בשבת עצמה?

עסקאות שונות הנעשות על ידי מכרזים ומכירות פומביות המתבצעות בבתי מכירות של גוים בשבת, והגוים הם הבעלים והמנהלים - אין מניעה שהיהודי ישתתף במכירה זו ע"י שישלח הצעת מחיר קודם השבת, כיון שאפילו אם יזכה מבחינתם במכרז, עדיין ביד היהודי לחזור בו, ואף שמפסיד את דמי ההשתתפות, מכל מקום עיקר הקנין יחול לאחר השבת כשהיהודי יחליט לעמוד במכרז ולממש את זכיותו.²⁵ ומכל מקום, אסור ליהודי לשלוח לשם את שליחו הגוי שישלם עבורו הצעות בשמו או שיגמור את העיסקה בשבת, ואפילו אם מצווה לו על כך קודם השבת.²⁶

גוי שלוה כסף מיהודי ולא עמד בתשלומים, והיהודי קיבל את המפעל של הגוי כמשכון, והגוי עובד בשבת בעסק שלו הממושכן עבור יהודי לתשלום חובו, האם יש דין למונעו מלעבוד שם בשבת?

יהודי שקיבל עסק מהגוי כמשכון וערבון עבור חובותיו, ואותו הגוי עובד בעסק בשבת, ונותן ליהודי את כל הרווחים הבאים מעבודתו שם עבור חובותיו או עבור הריבית של חובו - ראשי

היהודי לקבל מעות אלו, שהרי אותו עסק נמצא ברשות הגוי, ואינו אלא משכון ביד היהודי הנוטל שכר חובו מעבודת הגוי, והגוי עובד בשבת על דעת עצמו כדי לשלם מהם חובותיו.²⁷

ומכל מקום אסור ליהודי לומר לגוי שיעבוד גם בשבת, אף שמותר לומר גוי שיעשה מלאכה בשלו,²⁸ מכל מקום כאן שהוא ממושכן אצלו חשוב כעין שלו, ולכן אסור לומר לו שיעשה בשבת.²⁹

מי שעבר והעסיק גוי בשבת באופנים שנתבאר שאסור להעסיק בהם, או מי שהשכיר לגוי נכס באופן שאסור להשכיר האם מותר להנות מהרווחים או מהכסף ששולם עבור ההשכרה?

בכל מקום שאסרו חכמים להשתמש בשירותי הגוי בשבת, אם עשה הגוי מלאכה בשבת - אסור להנות משכר אותה המלאכה לעולם,³⁰ ואפילו בדיעבד, אף אם המלאכה אינה אסורה מן הדין, כגון שהשכיר לגוי בית מרחץ או תנור אפיה כפי שבאירועי לעיל בסימן רמ"ג אסרו חכמים להשכיר בית מרחץ או תנור אפיה לגוי משום מראית העין, שיחשדו שהגוי שכיר יום הוא אצלו, כיון שעבר והשכיר באיסור אסרו חכמים להנות מהמעות שמשלם לו הגוי עבור שכירות יום השבת,³¹ ואפילו עשה הגוי את המלאכה בעל כרחו של היהודי שציווה עליו שלא יעבוד בשבת, ואפילו הביא לו הגוי את המעות מעצמו בלא שיקבש ממנו, ולא מועיל גם אם ישלם לו הגוי את הסכום בהבלעה עם ימי החול,³² אולם יש חולקים ומתירים בדיעבד, כל שאין איסורו אלא מפני מראית העין.³³

אך אם שכר היהודי פועלים שיעבדו עבורו בנכס שהדבר אסור מן הדין, בזה אסור לישראל לכולי עלמא להנות מהכסף שנעשה באיסור.³⁴ ובכל האמור אין לחלק בין כשהביא הגוי ליהודי את הדבר עצמו שעשה בשבת כגון שאפה פת בתנורו של היהודי, לבין כשנותן לו הגוי את המעות שהרוויח ממכירת אותו דבר שנעשה בשבת.³⁵

האם מותר לתרום למוסד תורני כסף שנעשה מחילול שבת?

במקום שאסור להשתמש במעות הבאים משכר שבת יש להחמיר אף שלא לתת מעות אלו לאחרים, וכן אינו רשאי ליתנם לצדקה, ויש שכתבו להתיר ליתן מעות שכר שבת לצדקה באופן שלא ידעו כלל מי הוא הנותן, ולא תהיה לו מחמתן כן הנאה והכרת הטוב משום אדם.³⁷

34 עיין משנ"ב שם שכתב בשם האחרונים שאין בזה מחלוקת, וכל שאיסורו מעיקר הדין אסור השכר בדיעבד, אך אם האיסור רק מפני מראית העין מותר בדיעבד במקום הפסד מרובה, אולם במטה יהודה סימן רמ"ג ט"ח נ כתב שדעת הב"י שהביא שיש מן הגאונים שכתבו להתיר השכר, ואין זו דעת הרמב"ם והמרדכי שהם אסרים השכר, מובאר שמחמיר בזה אף כשאין האיסור אלא מפני מראית העין, וכ"פ בהלכה ברורה סימן רמה ס"א ששלמנגה הספרדים אין להקל בזה כלל, ואפילו בזה הב"י שיש הפסד מרובה, ואם עבר וקיבל המעות, כתב המהר"ם סימן רמה סעיף ו' ד"ה אסור יש המעט שאין להתיר בזה, ונמשך ה"שע"ש המשמע שאין להתיר בזה.

35 עיין בלבוש סימן רמה ס"ג שהביא לדברי הש"ע שאם אפו פת בתנורו של הישראל ונתנו לו פת בשכר התנור אסור להנות ממנו, וכתב לבאר הטעם שהפת קניו לו משעת אפיה אנפיה בשבת אסור והנהיג בהנאה מדרבנן. והאליה רבה סק"ו הקשה על הלבוש שמשמע שאם נותנים לו מעות בשכר מותר, ומבדיר כי מוכח להדיא שאף בנותנים לו מעות אסור, אלא שהמעשה היה בפה, ושכן מובאר באגודה שלא הזכיר פת, וכן פסקו הבב"י ישע"ש סימן רמה והחסד לאליפים סק"ז, משנ"ב ס"ק כד, ערוך השולחן סעיף יח, ועיין בספר פקודת אלעזר סימן רמה שהאריך בזה.

36 ש"ע הגר"י סימן רמה סעיף יט, וכן הוא בחידושי הריב"ם (ע"ז כו ע"א ד"ה אלוודי) שכתב ששכר שבת נוטל וזוהר לים, וכ"פ במ"ג א"א סימן רמג סוס"ק"ה שמוצד לאסור אפילו ליתנו לצדקה, ועיין עוד בהרחבה הלכה ברורה סוף הלכה כא, ובבירור הלכה שם סק"ב.

37 ש"ת אגרות משה ח"ד א"ח סוף סימן נט.

34 שהביא דברי הריב"ם (ע"ז ע"ג ע"א ד"ה ומה) שבספק אם יעבור היהודי את העבירה אין בזה משום לפני עורר.

35 סודי ישרון ושו"ת באר משה שם, פסקי תשובות הלכה ט.

36 עיין עוד שו"ת חשב האפוד ח"א סימן פג, פסקי תשובות הלכה י.

37 כמבואר בשו"ע וברמ"א סימן שז סעיף כא.

38 מהם יהודה ס"ק יג.

39 והטעם שנשתנה משאר מלאכות שעשה נכרי עבור היהודי בשבת ושנסוהו רק עד מוצאי שבת, כבדי שיעשו, כיון שלענין רוחים לעולם נהנה מהרווח של מלאכת שבת, משא"כ שאר מלאכות כיון שעובר בכדי שיעשו, שוב אין נהנה ממלאכת שבת, שהרי באפשרותו לעשות מלאכה זו במוצאי שבת.

40 וכן הדין באדם שהשכיר לגוי בריכה או אולם אירועים לשבת עם שירותי מטבח וכדומה, אף שהגוי עושה מלאכה עבור עצמו אסור חכמים להשכיר לו, מחשש שיחשדו הרווחים שהיהודי מפעיל את הבריכה או את האולם בשבת באמצעות פועלים גוים, והלא ידעו שכל המחשש חושב לגוי, כיון שעבר והשכיר באיסור - אסור להנות מדמי השכירות ששולמו עבור השבת.

41 ש"ע סימן רמ"ה סעיף ו, ב"י סוף סימן רמג בשם הרמב"ם והמרדכי. והרמ"א סימן רמג סעיף ב הביא מחלוקת הראשונים בזה והכריע לאסור.

42 משנ"ב סימן רמג ס"ז, וסימן רמה ס"ב כג ועיין עוד בהערה הבאה.

דין אמירה לגוי למה לא עשית כן בשבת שעברה, שבאותה רמיהו אינו אומר לו ואינו מצווה עליו לעשות בשבת, אלא רק רומז לו שכך רצונו, מה שאין כן בנידון יום השוק, כיון שיום השוק בשבת ומצווה עליו לקנות או למכור בשוק לא חשוב רמיהו, אלא כמו שמצווה עליו בפירוש שיעשה בשבת.

20 כמבואר בשו"ע סימן רב סעיף א, ועיי"ש עוד שצריך שיהיה ביד הגוי שהות זמן בכדי שיצא מפתח ביתו של היהודי מבעד יום.

21 שו"ת מנחת יצחק ח"ג סימן כט, שו"ת עטרת משה שמבחינת היהודי נמכרת הסחורה המותרת כספול של הגוי, ולא איכפת לו כלל מתי ואם בכלל ימכור הגוי את הסחורה.

22 עיין שו"ת לבושי מרדכי ח"א סימן מה, בית היוצר סימן א, באר משה ח"ה סימן צו, סודי ישרון הלכות שבת עמוד קג, ובשו"ת מנח"י ח"ג סימן כט כתב שזה דווקא אם יוכל להשיג את הסחורה ממקום אחר אם יסרב ליתן לו, ועיי"ש עוד שבעל נפש יחמיר על עצמו מחשש דמסייע בדברי עוברי עברה, אף שמעיקר הדין אין בזה משום איסור מסייע, כמבואר באחרונים שדווקא כשנותנים לו בזמן איסור יש בזה משום מסייע ולא לפני כן, עיין שו"ת בנין ציון ח"א סימן טו, ושו"ת משיב דבר ח"ב סימן לא, ועוד כתבו לסמוך על דברי הש"ך והדגול מרובה ב"ד סימן אר"ק, שבממור לחלל שבת אין בו משום לפני עורר ומסייע, וע"ש שו"ת בית שלמה ח"א סימן יח, ואבני נזר יו"ד סימן טו.

23 שו"ת מנח"י שם, שו"ת יעקב יוד ח"א סימן מג, ויש לציין עוד דברי הש"ד חמד כללים וכלל כו אות י

13 מפני מראית העין כמבואר בסימן רמד סעיף א, וסימן רב סעיף ב.

14 שו"ע סימן רמד סעיף ב, משנ"ב סימן רב ס"ק יד.

15 שו"ע סימן רמד סעיף ב.

16 רעק"א סימן רב סק"ו, ערוך השולחן סעיף יג, משנ"ב ס"ק טו, הלכה ברורה שם הלכה ט, ובמשנ"ב סימן רמד סק"ו כתב להקל בן גמ לבני אגרות, ועיין הלכה ברורה שם הלכה ב ובירור הלכה שם סק"ה.

17 משנ"ב סימן רמה ס"ק כא, וסימן שז ס"ק טו על פי ה"ט"ו והמג"א, והגר"י סימן שז סעיף ט, ועוד אחרונים.

18 משנ"ב שם.

19 כן כתבו המג"א סק"ו והאליה רבה סק"ט בדעת הב"י בסימן שז סעיף ג, [אלא שהם חלקו על זה ופסקו להחמיר], מנחת כהן משום שרבו האוסרים וגם פשט סעיף ידהוה ח"א א"ח סימן מד, רב פעלים ח"ב א"ח סימן מג, ובספרי דף ברכות דף קנד ע"א, יהוד דעת ח"ג סימן יז, וזו"ע שבת ח"א עמוד קסא, וז"ג עמוד תצא ועוד אחרונים, אולם הב"א"ח ש"ב פרשת וישלח סעיף יד כתב לאסור, והוסף שאף בספרי רב ברכות כתב להתיר אין זה אלא במקום צורך גדול מאוד, משום שרבו האוסרים, וכן פסק להחמיר בהלכה ברורה דברי שו"ת הלכה כן משום שרבו האוסרים וגם פשט סעיף הב"י נדעה להחמיר, ועוד שלא שייך בזה הסברה שאל דעת עצמו עושה שהרי אי אפשר לו לעשות עלה בשבת, ועיי"ש עוד בחלק בירור ההלכה ס"ק כג בהרחבה ביאור ענין זה, ואפשר שמחלוקת זו תלויה בדין אמירה לגוי ברומ בלשון ציווי כשורמו לגוי כן קודם השבת, וכדין השו"ע סימן שז סעיף ב שמותר לעבור לגוי אתר השבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעברה אף שמכין מתוך כבוד שרצונו שיעשה בשבת הבאה, והפוסקים האוסרים יש לומר שסבורים ששונה